

bi se ne prikupil tak junak? Uboži, zapuščeni deček je pripravljen umreti za resnico! Umreti more; lažati se — nikdar ne! Bog mu je poplašal. To se ve, da se mu ni nič žalega zgodilo, še veliko prijateljev si je pridobil, od vseh strani so ga obsipali z darovi.

Iz otroških let papeža Pija X.

Pokojni papež Pij X. je bil rojen 2. junija 1835 v lepi severoitalijanski pokrajini, ki je bila pred letom 1866. naša avstrijska last. Med mestom Trevizom in Vičenco, nekako v sredini, je vas Rijeze, rojstni kraj sv. očeta. Pri sv. krstu je dobil ime Jožef Melhijor. Imel je še enega brata in šest sestic. Starši so bili bolj ubožni, imeli so hišico z malim poljem. Oče Sarto je bil tudi občinski sluga in je služil na dan staro dvajsetico — »cvanciko«. Treba je bilo torej pridno delati in varčevati, da so pošteno preživili svojo družinico.

Mali Jožek ali Bepo, kakor so ga navadno imenovali, se je krepko razvijal, zdrav in vesel, pa jako nadarjen dečko in zelo blagočutnega srca. Njegovo posebno veselje je bilo streči pri sv. maši. Najljubši kraj v okolici domače vasi mu je bila četrť ure oddaljena kapelica Matere božje, kamor je ob nedeljah zahajal z očetom, večkrat pa tudi sam, da je nebeški Materi izročal in priporočal svoje otroške želje in potrebe. Tudi pozneje, ko je bil že škof in kardinal, je vselej obiskal to Marijino cerkvico, kolikorkrat je prišel v svoj domači kraj.

Ko je začel hoditi Bepo v domačo vaško šolo, sta takoj spoznala gospod župnik in učitelj njegov izredni talent, ki ga je bilo pač škoda, ko bi moral ostati skrit in zakopan v samotni vasici. Župnik pregovori očeta, da pošlje bistroumnega dečka v gimnazijo v pol ure oddaljeno mesto Kastelfranko. Obenem pa je dobri župnik sam pripravljaj nadebudnega dečka za vzprejemno preizkušnjo.

Jako trudapolno je bilo to šolanje za pridnega Jožka: pol ure tja in pol ure nazaj. Vsak dan se je zjutraj zgodaj odpravil od doma, vtaknil v žep kos kruha ali mrzle polente. Ako vreme ni bilo preslabo,

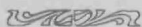
† Sveti oče papež Pij X.

se je sezul pred vasjo ter bos korakal proti mestu. Pa kako težavna je bila ta pot, če je deževalo, če je sneg zapadel, ali če je naliv preplaval cesto!

Dokaj boljše je bilo potlej, ko se mu je pridružil bratec Angelo (beri: Andželo) in je oče malima dija-

koma kupil osliča in voziček. Jožek, kot starejši, si je lastil pravico, da je »kočiral«, in le redkokrat je doletela ta čast manjšega bratca. Ko sta prišla dečka iz šole, sta pa morala pridno pomagati pri domačem delu. Kaj ganljivo je brati, kar se pripoveduje o bratski ljubezni, ki jo je imel dobri Bepo do svojih sestic; najmanjše je pestoval, jih učil hoditi in jim delil hrano, ki si jo je sam pritrgoval.

Ker je bil Jožef Sarto najpridnejši med vsemi dijaki, se mu je posrečilo, da je po posredovanju nekega kardinala, ki je bil tudi iz Rijeze, dobil mesto v dijaškem semenišču v Padovi, kjer je dovršil z izvrstnim uspehom gimnazijske in bogoslovske študije. V mašnika je bil posvečen 18. septembra 1858. Potlej je deloval z veliko vnemo v raznih krajih kot kaplan, župnik, kanonik, škof ter slednjič patriarh v Benetkah. Za papeža je bil izvoljen 4. avgusta 1903. Letos pa je 20. avgusta šel uživati plačilo za svoje obilno plemenito delovanje. Vi otroci ste prejeli od svetega očeta še posebno dragoceno dediščino — odredbo o zgodnjem in pogostnem sv. obhajilu. Izkažite se hvaležne zlasti s tem, da posnemate krasne zgledе prezaslužnega življenja ter tekmuje v ljubezni do Jezusa Kristusa in njegove preblažene Matere Marije. Pred vsem pa si zapomnite preizkušeno pravilo modrega življenja: Zgodaj mora začeti, kdor hoče vzorno dovršiti tek svojega življenja!

Brglez.

Takšen si kot brglez!«

»Še brglez ni bolj neroden kot ti!«

»Ti presneti brglez... že spet si storil škodo; ali ti je bilo treba razbiti ta lonec?«...

Pritisnil sem obedve roki na ušesa in bežal v gozd za hišo. Tam sem kmalu pozabil na očitke domačih, pozabil sem na razbiti lonec, samo na tistega »brgleza« nisem mogel pozabiti; še vedno mi je donelo po ušesih, težko in mučno, kakor da me bije kdo s polenom po glavi: »Brglez! Brglez!« — Ta